

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського

В. Д. Будак
2023 року

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ІЗ ПРОФІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ
СТУПЕНЯ МАГІСТРА
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ)
013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА**

Розглянуто та схвалено
на засіданні приймальної комісії
МНУ імені В.О.Сухомлинського
(протокол № 4 від «26» 04 2023 року)

МИКОЛАЇВ 2023

Прийом на навчання за ступенем магістр здійснюється на конкурсній основі за результатами фахового вступного випробування у формі тестування. Вступники проходять тестування в обсязі діючих програм ступеня бакалавр.

Програму складено відповідно до програм підсумкової атестації бакалаврів:
http://preschool.mdu.edu.ua/?page_id=7637

Розробник програми фахового вступного випробування:

Кандидат педагогічних наук

А.А. Тимченко

Завідувач кафедри
початкової та дошкільної освіти

С.І Якименко

Декан педагогічного факультету
(відповідальна за результати роботи)

О.М. Олексюк

Програму складено відповідно до програм підсумкової атестації бакалаврів:
http://preschool.mdu.edu.ua/?page_id=7637

Затверджено на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти
Протокол №10 від «11» квітня 2023 року

Затверджено на засіданні Вченої ради педагогічного факультету
Протокол №7 від «13» квітня 2023 року

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ.....	4
3. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	6
4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	14
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	15

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму фахового вступного випробування зі спеціальності 013 Початкова освіта (згідно з Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266) розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра відповідної спеціальності.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 013 Початкова освіта.

Мета фахового вступного випробування - перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого ступеня бакалавр і формування рейтингового списку з абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 013 Початкова освіта.

Вступні випробування проводяться в обсязі навчальних програм з основних дисциплін навчального плану ступеня бакалавр - *«Педагогіка», «Методика навчання математики», «Методика навчання української мови, літературного читання та каліграфії»*

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступник повинен знати:

- вікові, анатомо-фізіологічні, психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку;
- вимоги до різних видів науково-дослідницьких робіт;
- літературні норми: лексичні, орфоепічні, орфографічні, граматичні, пунктуаційні;
- математичну термінологію, знакову і графічну інформацію;
- методи аналізу і моделювання, теоретичного та експериментального дослідження;
- основні функції, види і методи контролю, критерії оцінювання навчальних досягнень студентів;
- особливості інноваційних підходів до викладання основних дисциплін початкової ланки освіти, використовувати елементи інноваційних методик під час викладання дисциплін початкової ланки освіти;
- позиціонування особистісної і соціальної значущості своєї професії;
- сутність взаємозв'язку понять «контроль», «облік», «оцінка» ЗУН студентів;
- тактику взаємодії педагога з дітьми, спрямовану на формування базових якостей особистості;
- теоретичні положення розділів науки про мову;

Вступник повинен вміти:

- аналізувати зміст та методичний апарат підручників;
- аналізувати програмно-методичні матеріали;

- аналізувати сучасні освітні технології: сутність, завдання, класифікація, практична значущість;
- визначати типи уроків в початковій школі відповідно до специфіки навчального матеріалу;
- використовувати основні технічні засоби у професійній діяльності: працювати на комп'ютері і в комп'ютерних мережах, створювати бази даних на основі ресурсів Інтернет, з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах;
- вирішувати педагогічні задачі та запобігати конфліктним ситуаціям у галузі початкової освіти.
- виявляти зв'язки між вимогами суспільства до виховання підростаючого покоління та функціонуванням педагогічних теорій;
- встановлювати співвідношення ролі культури, науки в розвитку цивілізації і пов'язаних з цим сучасних соціальних і етичних проблем, знати структуру, форми і методи наукового пізнання, їх еволюцію;
- дотримуватися культури писемного та усного мовлення, практично володіти літературними нормами: лексичними, орфоепічними, орфографічними, граматичними, пунктуаційними та стилістичними, користуватися різними типами словників: спеціального, довідкового, літературного;
- застосовувати основні види самостійної дослідницької роботи;
- застосовувати у практичній діяльності знання із нових педагогічних технологій;
- здійснювати пошук, обробку інформації;
- інтегрувати ідеї з історико-педагогічної вітчизняної та зарубіжної спадщини для вирішення сучасних проблем педагогічної науки і практики;
- організовувати дослідно-експериментальну та дослідницьку роботу у сфері освіти та представляти її результати передусім у публікаціях;
- переносити знання у власний педагогічний досвід;
- планувати і організовувати всі види навчальних занять з педагогіки і фахових методик;
- планувати освітній процес, формулювати завдання навчально-виховної роботи з дітьми від народження до семи років;
- працювати в групі продуктивно, відіграючи провідну роль в окремих випадках;
- проводити та аналізувати урок чи систему в початковій школі;
- розробляти урок відповідно до теми та мети;
- ставити мету й формулювати завдання, пов'язані з реалізацією соціально-професійної діяльності;
- творчо мислити з дотриманням норм і правил інтелектуальної власності;
- формулювати педагогічно-наукову задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованого висновку.

3. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Педагогіка

Загальна педагогіка з історією педагогіки

Тема 1. Предмет та завдання педагогіки. Педагогіка - наука про навчання, виховання, розвиток та формування особистості. Предмет педагогіки національної школи та її основні категорії: виховання, освіта, навчання, їх взаємозв'язок. Система педагогічних наук. Самовиховання та самоосвіта. Виховання у соціальному та педагогічному значенні.

Тема 2. Педагогічне спілкування. Сутність педагогічного спілкування. Функції спілкування. Етапи організації педагогічного спілкування. Рівні спілкування. Види спілкування. Стили спілкування та особливості їх прояву. Педагогічні умови, що сприяють ефективності спілкування: володіння психолого-педагогічними якостями та уміннями, володіння педагогічним тактом, уміння «подати себе», мовленнєва культура, гуманістична спрямованість, знання правил спілкування.

Тема 3. Основні категорії педагогічної науки. Проблема мети виховання в педагогіці. Значення мети виховання для педагогічної теорії і практики. Поняття про мету виховання. Історичний характер мети виховання. Мета виховання в національній школі. Основні завдання і зміст різнобічного розвитку особистості. Об'єктивний і суб'єктивний характер мети виховання. Закономірності як відображення сутнісної характеристики процесу розвитку. Закономірності і принципи виховання. Завдання виховання молодших школярів. Комплексний підхід до виховання як умова забезпечення різнобічного розвитку особистості. Формування та розвиток особистості в національній школі.

Тема 4. Закономірності розвитку особистості. Розвиток як специфічний процес зміни, результатом якого є виникнення якісно нового результату. Види розвитку: фізичний, психічний та соціальний. Подібність і відмінність між поняттями «індивід», «індивідуальність», «особистість». Чинники розвитку та формування особистості: спадковість, середовище, виховання, активність, діяльність, рівень саморозвитку та самоосвіти. Акселерація як процес прискорення у фізичному розвитку людини. Гіпотези виникнення акселерації.

Тема 5. Інновації в педагогіці. Інновація як нововведення та вимога сучасного розвитку педагогічної науки. Основною характеристикою інноваційної освітньої системи є її прагнення до реалізації завдань з розвитку, навчання і виховання особистості, яка потрібна сучасній соціально-економічній системі. Саме це коректує мету освіти і виховання, зміст її реалізації, зміну цінностей, технологічне забезпечення навчально-виховного процесу. Поняття «інноваційна педагогічна технологія»: визначення та типологія. Вимоги, які висуває до особистості вчителя інноваційна педагогічна технологія. Особистісний підхід у педагогіці, мета і завдання особистісно-орієнтованої педагогіки. Моделі особистісно-орієнтованої педагогіки.

Тема 6. Методи педагогічних досліджень. Проведення науково-дослідної роботи студентами у ЗВО. Види НДР. Поняття «наукове дослідження», їх

класифікація. Основні категорії педагогічного дослідження. Загальна характеристика методів науково-педагогічного дослідження. Методи науково - педагогічних досліджень: спостереження, педагогічний експеримент, дослідження, бесіди, вивчення педагогічної документації та учнівських праць, письмове опитування, методи кількісного та якісного аналізу результатів дослідження, математичної статистики. Впровадження педагогічного досвіду, наслідків наукових досліджень і досягнень національної етнопедагогіки в практику виховання і навчання учнів початкової школи.

Тема 7. Основні принципи інклюзивної школи. Сприяння розвитку дітей з обмеженими можливостями, поліпшенню їхнього психоемоційного стану. Служба раннього втручання: завдання, принципи організації, технології. Етапи раннього втручання: звернення батьків, первинна оцінка потреб, обговорення первинної оцінки, формулювання та узгодження функціонального запиту, поглиблена оцінка відповідно до функціонального запиту, обговорення з батьками результатів оцінки та складання програми, реалізація програми з періодичним оцінюванням ефективності програми.

Тема 8. Педагогічні методи і технології по роботі з дітьми в інклюзії. Основні напрями та принципи організації психолого-педагогічного супроводу в умовах інклюзивного навчального закладу. Базові моделі інклюзивної освіти дітей з особливими потребами: постійна повна інтеграція, постійна неповна інтеграція, постійна часткова інтеграція, систематична тимчасова інтеграція, епізодична інтеграція.

Тема 9. Історія зарубіжної педагогіки. Предмет, завдання і мета курсу «Історія педагогіки», становлення педагогіки як науки. Зародження педагогічного мислення Стародавнього Світу. Антична педагогіка Греції та Риму. Теоретичне обґрунтування проблем виховання і навчання у вченнях Сократа, Платона, Аристотеля, Демокрита, Піфагора. Загальна характеристика культури та освіти середньовіччя. Історико-культурні передумови виникнення ренесансних традицій в Західній Європі. Ідеї видатних філософів -гуманістів (В. де Фельтре, Т. Мора, Т. Кампанелли, Е. Роттердамського). Основні тенденції розвитку педагогіки епохи Нового часу. Педагогічні концепції Я. Коменського, Д. Локка, Ж.-Ж. Руссо, І. Песталоцці, І. Гербарта. Характерні риси та головні течії реформаторської педагогіки.

Тема 10. Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. Поняття народності виховання. Етнопедагогіка: її сутність та складові. Першоукраїнський літопис. Введення християнства та перебудова шкільництва. Педагогічна думка в Київській Русі. Способи та типи давньоукраїнської освіти. «Повчання» Володимира Мономаха. Соціально -політичні передумови культурно-національного відродження в Україні. Школа й педагогічна думка епохи українського відродження у XVII - XVIII столітті. Освітня діяльність та педагогічні погляди Г.Сковороди.

Освітня політика Кирило-Мефодіївського товариства. Педагогічні погляди Т.Шевченка, М.Костомарова, П.Куліша. Педагогічні ідеї К.Ушинського, М.Пирогова, М.Драгоманова, Б.Гринченка. Основні концепції розвитку школи й педагогіки України в кінці XIX - на початку XX століття. Просвітницька

діяльність Х.Алчевської, Т.Лубенця, Л.Українки. Українська школа та педагогіка між двома світовими війнами. Педагогічна діяльність А.Макаренка. Стан освіти, школи й педагогіки в Україні 50-90 рр. ХХ століття. Український педагог В.Сухомлинський. Сучасний стан та перспективи розвитку освіти в Україні та в найбільших країнах світу.

Дидактика

Тема 1. Теоретичні основи дидактики. Предмет і функції дидактики, становлення дидактики як науки. Зв'язок дидактики з іншими науками. Завдання сучасної дидактики початкового навчання. Види і методи дидактичних досліджень. Поняття про зміст освіти. Реформування змісту початкової освіти. Навчальні плани і програми для початкових шкіл. Підручники для початкової школи.

Тема 2. Процес навчання. Сутність процесу навчання. Принципи і правила навчання. Етапи навчального процесу. Організація диференційованого навчання.

Мотивація учіння молодших школярів. Гуманізація навчального спілкування. Організація навчального співробітництва. Емоційність процесу навчання. Формування в молодших школярів уміння вчитися як ключової компетентності.

Тема 3. Методи та форми організації навчання. Методи, технології та засоби навчання. Форми організації процесу навчання. Контрольно - оцінювальна діяльність учителя. Вимоги до сучасного уроку в початковій школі. Навчально-виховний процес у малочисельній початковій школі. Оптимізація процесу навчання. Початкова освіта за рубежом.

Тема 4. Методи навчання. Сутність і функції методів навчання. Класифікація методів навчання. Методи усного викладу навчального матеріалу. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання. Дидактичні ігри. Самостійна робота учнів як метод навчання. Формування в молодших учнів досвіду пошукової діяльності. Вибір і поєднання методів навчання. Педагогічні технології. Підготовка навчального обладнання.

Тема 5. Форми організації навчального процесу. З історії розвитку організаційних форм навчання у початковій школі. Визначення цілей уроків. Добір змісту й методичного забезпечення уроку. Багатоваріантність структури уроків. Дидактичні особливості уроків для учнів шестирічного віку. Дидактичні особливості інтегрованих уроків. Особливості підготовки та проведення відкритого уроку. Методика проведення екскурсій. Види домашніх завдань і способи їх перевірки.

Тема 6. Контроль та оцінка результатів навчання. Навчально-виховний процес у початковій школі. Особливості планування навчального процесу. Організація виховної роботи в початковій школі.

Теорія та методика виховання

Тема 1. Виховний простір школи I ступеня. Сутність понять «виховне середовище», «процес соціальної адаптації». Умови педагогізації середовища. Соціокультурне середовище виховання і сучасні реалії дитинства. Природне

середовище, соціальне середовище, мікросередовище, виховуюче середовище, соціокультурне середовище (ніша і стихія). Сучасні реалії дитинства: економічні, політичні, соціальні, культурні, моральні. Предметно-просторове середовище. Психо-дидактичне середовище.

Тема 2. Методи виховання в початковій школі. Поняття «методи виховання» в педагогічній науці. Прийом виховання. Засоби виховання. Класифікація методів виховання. Методи виховання почуттів. Характеристика основних груп методів виховання в початковій школі. Методи формування свідомості. Роз'яснення. Бесіда. Фронтальні та індивідуальні бесіди. Метод прикладу. Виховні функції прикладу. Методи формування суспільної поведінки. Педагогічна вимога. Громадська думка. Вправляння. Привчання. Доручення. Створення виховуючи ситуацій. Методи стимулювання діяльності та поведінки. Змагання. Заохочення. Покарання. Методи контролю та аналізу ефективності виховання. Форми виховної роботи з молодшими школярами: масові, групові, індивідуальні.

Тема 3. Трудове виховання молодших школярів. Сутність та завдання трудового виховання учнів. Готовність до праці: теоретична, практична, формування культури праці. Сухомлинський про трудове виховання молодших школярів. Завдання трудового виховання молодших школярів. Види трудової діяльності та вимоги до її реалізації. Вимоги до організації праці учнів. Завдання економічного виховання молодших школярів. Професійна орієнтація школярів.

Тема 4. Естетичне виховання учнів початкової школи. Основні складові естетичного виховання. Естетична свідомість. Естетичні почуття. Естетичний смак. Естетичний ідеал. Естетика поведінки. Завдання естетичного виховання. Джерела естетичного виховання. Провідні форми естетичного виховання в початковій школі.

Тема 5. Фізичне виховання учнів, формування здорового способу життя. Фізичне виховання і здоров'я нації. Зміст фізичного виховання молодших школярів. Мета фізичного виховання. Засоби фізичного виховання. Фізичні вправи. Гімнастика. Ігри. Спорт. Природні чинники. Гігієнічні чинники. Форми позаурочної фізкультурно-спортивної діяльності в початковій школі.

Тема 6. Статеве виховання молодших школярів. Особливості гендерної освіти та гендерного виховання в початковій школі. Статеве виховання молодших школярів. Статеві відмінності та їх вплив на статеве виховання дітей. Особливості тендерної освіти та гендерного виховання учнів початкової школи. Гендерне виховання як педагогічна проблема. Загальна картина диференціації психології хлопчиків та дівчаток у період молодшого шкільного віку. Диференційований педагогічний вплив на формування гендерної поведінки школярів.

Тема 7. Планування виховної роботи в початковій школі. План виховної роботи. Мета планування. Педагогічні вимоги до плану виховної роботи. Джерела планування. Технологія планування виховної роботи. Етапи: діагностичний, прогностичний, орієнтаційно-пошуковий, структурно-

змістовий, конструктивно-операційний, контрольньо-оцінний. Види підходів до планування в сучасній школі. Формальний план. Традиційний план. Випадковий план. Механічне планування. Форми залучення педагогів до розробки плану виховної роботи на новий навчальний рік. Залучення батьків до планування виховної роботи. Форми залучення учнів до планування. Орієнтовні вимоги до плану виховної роботи.

Тема 8. Методика створення і розвитку дитячого колективу в початковій школі. Поняття «дитячий колектив» у педагогіці. Види і структура дитячого колективу. Первинний колектив. Постійні колективи. Одновіковий колектив. Офіційний і неофіційний колективи. Місце дитини в колективі. Динаміка розвитку колективу. Методика згуртування дитячого колективу.

Тема 9. Методика згуртування дитячого колективу. Методика організації колективних творчих справ. Тематика виховних справ. Етапи організації колективних творчих справ. Формування дитячого колективу на різних етапах його розвитку. Постановка перспектив. Створення традицій. Учніське самоврядування. Умови успішності дитячого самоврядування. Учитель і дитячий колектив.

Тема 10. Методика роботи з батьками школярів. Форми взаємодії педагогів та батьків. Батьківські збори. Лекторій. Педагогічні практикум. Педагогічні умови успішного виховання дітей у сім'ї. Вивчення батьками своїх дітей. Особистий приклад батьків. Спільна діяльність, розумне спілкування. Педагогічна культура батьків. Подолання конфлікту між батьками і дітьми. Подолання недоліків сімейного виховання. Участь громадськості у вихованні дітей. Орієнтовна програма вивчення сім'ї. Методи вивчення сім'ї. Педагогічна просвіта батьків. Батьківські університети.

Методика навчання математики

Тема 1. Мета і завдання вивчення курсу. Методична система початкового курсу математики.

Предмет і завдання курсу. Зміст та принцип побудови початкового курсу математики. Основні базові поняття курсу. Зв'язок методики навчання математики з іншими науками. Особливості елементарної математичної підготовки дітей у закладах освіти. Поняття інваріантної та варіативної складових навчального плану початкової школи. Характеристика змістових ліній з математичної освітньої галузі.

Тема 2. Організація вивчення курсу математики у початковій школі. Урок як основна форма організації освітнього процесу у початковій школі. Види та типи уроків. Підготовка вчителя до уроку. Аналіз типових та інших програм з математики. Особливості календарно-тематичного планування. Особливості оцінювання навчальних досягнень учнів з математики, критерії оцінювання письмових робіт. Комплекти навчально-методичного забезпечення для вчителів та учнів. Позакласна робота з математики.

Тема 3. Методика навчання розв'язування простих задач. Роль і місце сюжетних задач у програмі початкового курсу математики. Функції сюжетних задач. Загальні прийоми при роботі над простими задачами.

Тема 4. Методика навчання розв'язування складених задач. Методика навчання учнів розв'язувати складені задачі. Форми короткого запису та оформлення розв'язання складених задач. Методика розв'язання задач різних видів. Методика навчання розв'язування складених задач, що розв'язуються шляхом зведення до одиниці. Методика навчання розв'язування складених задач з пропорційними величинами, на рух, на роботу та ін. Аналітико-синтетичний спосіб розв'язання складених задач.

Тема 5. Методика вивчення нумерації цілих невід'ємних чисел за різними концентрами. Загальне поняття нумерації цілих невід'ємних чисел, її види, особливості десяткової та інших систем числення. Методика вивчення чисел за різними концентрами. Типові помилки учнів при записі чисел та шляхи подолання проблем.

Тема 6. Методика вивчення арифметичних дій та порядку виконання дій (по класах). Методика ознайомлення з: математичними операціями додавання, віднімання, множення, ділення; вивчення законів та властивостей арифметичних дій, зв'язку між компонентами та результатами дій; навчання прийомів усних та письмових обчислень у різних концентрах; правилами порядку виконання дій, у тому числі - у виразах з дужками

Тема 7. Методика вивчення найважливіших величин у початковій школі. Величини, що вивчаються у початковому курсі математики, методика ознайомлення, способи вимірювання; одиниці вимірювання; виконання арифметичних дій з іменованими числами. Методика ознайомлення молодших школярів із залежностями між пропорційними величинами (ціна - кількість - вартість; швидкість - час - відстань тощо). Методика розв'язання задач з пропорційними величинами.

Тема 8. Методика вивчення алгебраїчного матеріалу у початковій школі. Формування уявлень про числові та буквені вирази, рівності та нерівності. Розв'язання рівнянь з однією змінною на 1 та 2 дії на основі взаємозв'язку між компонентами та результатами дій. Нерівності з однією змінною. Розв'язання нерівностей способом добору.

Тема 9. Методика вивчення геометричного матеріалу у початковій школі. Методика ознайомлення учнів з геометричними фігурами. Позначення фігур буквами. Елементарні геометричні побудови. Формування уявлень про геометричні тіла. Методика ознайомлення з обчисленням периметру прямокутника (квадрата).

Тема 10. Методика вивчення дробів у початковій школі. Особливості формування уявлень про частини, дріб; поняття чисельник та знаменник дробу. Методика ознайомлення з читанням та порівнянням дробів. Розв'язання завдань на знаходження дробу від числа та числа за його частиною.

Методика навчання української мови, літературного читання та каліграфії

Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука. Предмет та завдання курсу «Методика викладання української мови в початкових класах». Зміст і структура курсу «Методика викладання української

мови». Наукові основи та джерела розвитку методики викладання української мови. Принципи навчання української мови. Методи навчання. Дидактичні засоби навчання. Урок як основна форма навчально-виховного процесу з рідної мови. Типи та структура уроків з української мови в початковій школі. Нестандартні уроки з української мови.

Тема 2. Методика навчання грамоти. Психолого-педагогічні та лінгвістичні основи методики навчання грамоти. Психофізіологічна характеристика процесів читання і письма як видів мовленнєвої діяльності. Порівняльно-критичний аналіз методів навчання грамоти. Принципи побудови підручників з навчання грамоти. Сучасний звуковий аналітико-синтетичний метод навчання грамоти. Прийоми звукового аналізу й синтезу. Добукварний період навчання грамоти. Букварний період навчання грамоти. Значення і завдання букварного періоду навчання грамоти. Етапи букварного періоду. Методика ознайомлення учнів з новою буквою, звуком (звуками, що позначаються нею). Структура уроків. Післябукварний період навчання грамоти. Завдання післябукварного періоду. Структура та методика уроків читання і письма в післябукварний період навчання грамоти. Методика проведення свята прощання з «Букварем». Організація і завдання позакласного читання в період навчання грамоти. Каліграфія. Теоретичні засади методики навчання каліграфії. Методичні особливості навчання каліграфічного письма молодших школярів. Види роботи в процесі навчання каліграфічного письма.

Тема 3. Методика вивчення розділів «Мова та мовлення», «Речення», «Текст». Методика формування уявлень про мову та мовлення. Методика вивчення розділу «Текст». Робота над текстом у 1-2 класах. Робота над текстом у 3-4 класах. Методика вивчення розділу «Речення». Методика формування початкових уявлень про речення та його ознаки. Вивчення типів речень за метою висловлення та інтонацією. Робота над засвоєнням понять «основа речення», «головні члени речення». Робота над засвоєнням синтаксичного зв'язку між членами речення. Вивчення однорідних членів речення. Ознайомлення зі складним реченням.

Тема 4. Методика вивчення елементів лексикології. Лінгводидактичні основи методики роботи над словом. Робота над засвоєнням лексичного значення слова. Робота з багатозначними словами. Засвоєння молодшими школярами явища омонімії. Робота з синонімами. Вивчення антонімів. Елементи фразеології в початковій школі.

Тема 5. Методика вивчення морфології. Етапи та методика формування граматичних понять. Типи та структура уроків. Методика вивчення іменника в початковій школі. Методика вивчення прикметника в початковій школі. Методика вивчення займенника в початковій школі. Методика вивчення числівника в початковій школі. Методика вивчення дієслова в початковій школі. Методика вивчення прислівника в початковій школі. Методика вивчення службових частин мови в початковій школі. Морфологічний розбір та методика його проведення в початковій школі.

Тема 6. Методика вивчення морфемної будови слова. Лінгвістичні засади методики вивчення морфеміки та словотвору в початковій школі. Етапи

вивчення морфемної будови слова в початковій школі. Вивчення основи слова та закінчення. Вивчення значущих частин слова. Вивчення кореня слова. Вивчення префікса. Вивчення суфікса.

Тема 7. Методика вивчення фонетики, орфоепії та графіки. Методика ознайомлення з голосними та приголосними звуками. Правила літературної вимови мовних звуків. Методика формування умінь літературної вимови. Звуковий та звуко-буквений аналізи, методика їх проведення. Методика вивчення теми «Склад», «Наголос».

Тема 8. Методика вивчення орфографії та пунктуації. Орфографія як предмет вивчення. Поняття про орфограму. Вивчення фонетичних написань. Вивчення морфологічних написань. Вивчення семантичних написань. Вивчення історичних написань. Умови формування в учнів орфографічної грамотності. Правила правопису. Робота над їх засвоєнням. Види правописних вправ. Методика проведення правописних вправ. Диктанти. Орфографічний розбір. Словникова робота в процесі вивчення орфографії. Орфографічні помилки та робота над ними. Особливості вивчення фонетики та орфографії в контексті діалектного впливу. Робота над пунктуацією на уроках рідної мови. Пунктуаційні помилки. Робота над ними.

Тема 9. Методика розвитку мовлення. Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів. Види мовлення. Структура та зміст програми з розвитку мовлення. Роботи з розвитку мовлення на лексичному рівні. Активізація словникового запасу учнів. Методика роботи словосполученням та реченням. Типові помилки в побудові словосполучень та речень. Культура мовлення. Види переказів та методика роботи над ними. Методика роботи над усним та писемним твором. Аналіз учнівських творів.

Тема 10. Читання як вид мовленнєвої діяльності. Історико-критичний огляд методів класного читання. Літературне читання як навчальний предмет у сучасній початковій школі. Мета і завдання та принципи класного читання Види читання. Форми читання. Компоненти техніки читання (якості читання): свідомість, правильність, швидкість, винність читання. Програмне, навчально - методичне забезпечення курсу «Літературне читання».

Тема 11. Методика читання і аналізу художнього твору в початкових класах. Типи уроків літературного читання в початковій школі. Первинне сприйняття тексту (первинний синтез). Аналіз художнього твору на уроці читання. Методика роботи з художнім твором на етапі вторинного синтезу. Творчі роботи учнів на основі прочитаного твору.

Тема 12. Методика вивчення творів різних жанрів. Методика роботи із казкою. Методика роботи із оповіданням. Методика роботи із легендою. Методика роботи із байкою. Методика роботи з віршами. Методика роботи із прислів'ями, приказками, скоромовками, чистомовками, загадками. Методика роботи над науково-пізнавальною статтею та історичним нарисом у початкових класах.

Тема 13. Методика позакласного читання. Позакласне читання як розділ навчання читання. Організація і завдання позакласного читання в період навчання грамоти. Уроки позакласного читання в 2 - 4 класах. Мета і завдання

уроків позакласного читання (2-4 класи). Етапи формування читацької самостійності молодших школярів, їх особливості. Структура і методика уроків позакласного читання на кожному етапі.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування.

Для проведення тестування формуються екзаменаційні групи в порядку реєстрації документів. Список допущених до тестування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол.

Голова фахової атестаційної комісії, який відповідає за проведення вступного випробування, попередньо складає необхідні екзаменаційні матеріали: програми фахових вступних випробувань, тестові завдання, критерії оцінювання відповіді вступника.

Тестові завдання складаються відповідно до Програм фахових вступних випробувань. Програми фахових вступних випробувань оприлюднюються на офіційному сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського (<http://www.mdu.edu.ua>).

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського у 2021 році.

Розклад фахових вступних випробувань, що проводяться МНУ імені В. О. Сухомлинського, затверджується головою Приймальної комісії і оприлюднюється шляхом розміщення на веб-сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського та інформаційному стенді Приймальної комісії не пізніше ніж за три дні до початку прийому заяв та документів для вступу на навчання за відповідними ступенями та формами навчання.

На тестування вступник з'являється з паспортом.

Вступник одержує варіант завдання, який містить 20 тестових завдань, для кожного з яких передбачено 4 варіанти відповідей.

Абітурієнту необхідно для кожного завдання знайти правильну відповідь і позначити її номер у картці відповідей у рядку, який відповідає номеру цього завдання. Кожне завдання передбачає один правильний варіант відповіді. На виконання тестового завдання відводиться 2 астрономічні години (120 хвилин).

За результатами вступних випробувань проводиться оцінка рівня фахових знань за наступними критеріями:

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200
0	не склав
1	не склав
2	не склав
3	не склав
4	не склав
5	100
6	107
7	114

8	121
9	128
10	135
11	142
12	149
13	156
14	163
15	170
16	176
17	182
18	188
19	194
20	200

Апеляція вступника щодо екзаменаційної оцінки (кількості балів), отриманої на вступному випробуванні у МНУ імені В. О. Сухомлинського, повинна подаватись особисто вступником не пізніше наступного робочого дня після оголошення екзаменаційної оцінки.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондар В. І. Дидактика. К., 2007. 386 с.
2. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
3. Гадецький М. В., Хлебніков Т. М. Організація навчального процесу в сучасній школі: навчально-методичний посібник для вчителів, керівників навчальних закладів, слухачів ІПО. Харків: Веста: Ранок, 2003. 136 с.
4. Дубасенюк О. А. Практикум з педагогіки. К., 2004. 464 с.
5. Зміни до навчальних програм початкової школи / 2016 р. // ЩрУ/Еє-ега.иа.
6. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія / за ред. В. Г. Кременя; уклад.: О. О. Любар. К.: «Знання», 2005. 768 с.
7. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. К.: Вища шк., 2005. 343 с.
8. Коваль Г. П., Деркач Н. І., Наумчук М. М. Методика викладання української мови : навчальний посібник. Тернопіль : Астон, 2008. 287 с.
9. Коваль Л.В., Скворцова С.О. Методика навчання математики: теорія і практика: Підручник для студентів за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». 2-ге вид., допов. і переробл. Х.: ЧП «Принт-Лідер», 2011. 414 с.
10. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів 1 -2 класів: посібник / О.Я. Савченко, М.С. Вашуленко, Н.М. Бібік та ін. К. : Педагогічна думка, 2012. 160 с.
11. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів 3 -4 класів: посібник / О.Я. Савченко, М.С. Вашуленко, Н.М. Бібік та ін. К. : Педагогічна думка, 2012. 310 с.
12. Кузьминський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підручник. К.: Знання-Прес, 2003. 418 с.
13. Левківський М. В. Історія педагогіки: навч.-метод. посібник. вид. 4-те., Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2016. 190 с.
14. Лозова В. І., Троцько Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання: навчальний посібник. Харків: «ОВС», 2002. 400 с.
3. Методика викладання української мови : навчальний посібник / за ред. С.І. Дорошенка. К. : Вища школа, 1992. 398 с.
4. Методика навчання української мови : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. М. С. Вашуленка. К. : Літера ЛТД, 2011. 364 с.
15. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи. К. : Видавничий дім «Освіта», 2012. 392 с.
16. Науменко В. О. Особливості нової програми «Літературне читання» (у порівнянні з програмою 2006 року). *Учитель початкової школи*. 2012. № 1. С. 26-27.
17. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти / Серпень - 2017 // <http://Ed-era.ua>

18. Скворцова С. О. Методична система навчання розв'язування сюжетних задач учнів початкових класів: монографія. Одеса: Астропринт, 2006. 696 с.

19. Теоретико-методичні засади підготовки вчителів початкової школи до запровадження освітніх технологій в умовах сучасного освітнього середовища: монографія / за заг. ред. К. Б. Авраменко. Миколаїв : Іліон, 2016. 172 с.

20. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 та 3-4 класи. К. : Видавництво «Світоч», 2019. 336 с.